

Identificatie en typering van de INTERDIOCESANE PROEVEN

Praktische Informatie	
1. <u>Productinformatie</u>	Interdiocesane proeven (IDP) voor Nederlands; VVKBaO; Vlaams; op papier en online te verkrijgen via: https://portaalidp.katholiekonderwijs.vlaanderen/ ; kostprijs: € 0,95 per leerling bij wie IDP4 afgenomen wordt en € 1,80 per leerling bij wie IDP6 afgenomen wordt.
2. <u>Wat en voor wie?</u>	De interdiocesane proeven zijn schooloverstijgende toetsen die afgenomen worden in het vierde of zesde leerjaar in de scholen die de leerplannen van het katholiek basisonderwijs volgen. Deze proeven moeten gezien worden als peilproeven om de realisatie van de leerplannen na te gaan. Naast de toetsen voor Nederlands zijn er ook toetsen voor de domeinen wiskunde en wereldoriëntatie. Elk jaar worden er andere accenten gelegd met betrekking tot de leerplandoelen die getoetst worden.
3. <u>Welk soort instrument?</u>	☒ Toets ☐ Volgstelsysteem ☐ Observatiewijzer ☐ Portfolio ☐ Andere
4. <u>Hoe lang duurt de afname?</u>	De afname voor het vierde leerjaar duurt 2 lessen. De afname voor het zesde leerjaar duurt 4 lessen.
5. <u>Eén of meer meetmomenten?</u>	☒ Eén meetmoment ☐ Meer meetmomenten De toetsen worden op het einde van het schooljaar afgenomen, in de maand mei/juni.
6. <u>Klassikale of individuele afname?</u>	☒ Klassikaal ☐ Individueel
7. <u>Geeft het instrument resultaten op leerlingenniveau, klasniveau of op schoolniveau?</u>	☐ Leerlingenniveau ☐ Klasniveau ☒ Schoolniveau De interdiocesane proeven zijn een middel om als school aan kwaliteitsbewaking te doen. Met de

	<p>interdiocesane proeven kan men nagaan welk onderwijsresultaat en -rendement het team bij zijn leerlingenpopulatie haalt: worden voor het vak Nederlands de elementaire kennis en vaardigheden door de meeste leerlingen inderdaad bereikt? De interdiocesane proeven laten ook toe om de resultaten van een school te vergelijken met de resultaten van andere Vlaamse katholieke basisscholen.</p>
<p>Omschrijving van het instrument</p>	
<p>8. <u>Welke vaardigheden?</u></p>	<p>Vaardigheden:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☒ Lezen ☒ Schrijven ☐ Spreken/Gesprek ☒ Luisteren <p>Competenties:</p> <ul style="list-style-type: none"> ☒ Taalcompetentie ☐ Zelfsturende competentie ☐ Leercompetentie ☐ Sociale competentie <p>Deelcompetenties:</p> <p>De toetsen Nederlands van de Interdiocesane proeven peilen naar de taalcompetentie binnen de vaardigheden lezen, schrijven en luisteren. Binnen deze vaardigheden worden in het vierde (IDP4) en/of zesde (IDP6) volgende deelcompetenties getoetst met de toetsen die afgenomen worden in 2013:</p> <p>Lezen:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Informatie ordenen. – Informatie beoordelen op basis van eigen mening of informatie uit andere bronnen. – Taalbeschouwing: <ul style="list-style-type: none"> ○ Reflecteren op een aantal aspecten van het taalsysteem met betrekking tot woorden, zinnen, spellingsvormen en betekenissen. ○ De taalbeschouwelijke begrippen en termen gebruiken. <p>Schrijven:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Spellingsafspraken en -regels toepassen. <p>Luisteren:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Informatie achterhalen.

<p>9. <u>Wat doen de leerlingen?</u></p>	<p>Met betrekking tot de interdiocesane proeven in 2013 moesten de leerlingen in het vierde en zesde leerjaar onderstaande taken moeten doen.</p> <p>In het vierde leerjaar (IDP4) krijgen de leerlingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Een kerndictee waarbij ze woorden moeten invullen op de stippellijn. – Een leesproef die bestaat uit twee delen, gekoppeld aan twee informatieve teksten uit hetzelfde boek. Daarbij krijgen de leerlingen meerkeuzevragen en vragen die een kort antwoord vereisen. – Een toets rond taalbeschouwing waarbij de leerlingen meerkeuzevragen oplossen. <p>In het zesde leerjaar (IDP6) krijgen de leerlingen:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Een kerndictee waarbij ze woorden moeten invullen op de stippellijn. – Een toets rond luisteren waarbij de leerlingen vragen moeten beantwoorden bij een opgenomen interview. – Een leesproef die bestaat uit twee delen, gekoppeld aan twee informatieve teksten uit hetzelfde boek. Daarbij krijgen de leerlingen meerkeuzevragen en vragen die een kort antwoord vereisen. – Een toets rond taalbeschouwing waarbij de leerlingen meerkeuzevragen oplossen. – Een schrijfpdracht.
<p>10. <u>Waarvoor kan het instrument gebruikt worden?</u></p>	<p>☐ Screening ☐ Diagnose ☒ Andere</p> <p>In het schoolrapport staan de resultaten van de school in vergelijking met de gemiddelde resultaten van de Vlaamse katholieke basisscholen die aan de interdiocesane proeven (IDP) deelnamen en de gemiddelde resultaten van de referentiegroep op basis van de SES-kenmerken. De resultaten van IDP zijn outputgegevens waarmee de school haar eigen werking kan beoordelen. Ze helpen een antwoord te vinden op de vraag of men met het hele team erin slaagt de leerplandoelen doorheen de leerjaren van de basisschool bij de leerlingen te realiseren. De resultaten kunnen aldus gebruikt worden bij de evaluatie van de schoolwerking.</p>
<p>11. <u>Laat het instrument toe leerlingen te vergelijken?</u></p>	<p>☒ Vergelijking mogelijk met andere scholen (normgerelateerde vergelijking) ☐ Vergelijking mogelijk met een drempel (criteriumgerelateerde vergelijking) ☐ Geen vergelijking</p> <p>Interessant aan IDP en aan het bijhorende rapport is dat de resultaten van de eigen school met die van een groot aantal scholen, die vanuit dezelfde leerplannen werken, kunnen- vergeleken worden. Voor bepaalde aspecten zal je als team vaststellen dat je onder of boven het gemiddelde landt. Dat is een interessant</p>

	<p>aanknopingspunt voor een analyse van de eigen schoolresultaten. Daar kan de zoektocht naar de oorzaken beginnen. Om de werkelijke waarde van de eigen school op bepaalde gebieden te kunnen beoordelen, is het interessant om zich met 'de eigen familie' of de referentiegroep te kunnen vergelijken. Dat wil zeggen: met een groep scholen die met een vergelijkbare leerlingenpopulatie of onder gelijkaardige omstandigheden werkt.</p> <p>Vandaar dat in het schoolrapport niet alleen het landelijke gemiddelde ter vergelijking wordt aangeboden, maar ook het gemiddelde van de referentiegroep waartoe de eigen school behoort. Wie boven zijn referentiegroepsscore landt, doet het beter dan men op basis van het leerlingenprofiel kan verwachten. Ook al kan het bijvoorbeeld zijn dat in vergelijking met het gemiddelde van de grote steekproef van Vlaamse katholieke scholen de schoolscore niet boven dat gemiddelde uitkomt. Wie echter onder de referentiegroepsscore zit, weet alvast dat de zwakke score niet enkel aan de SES-kenmerken moet worden toegeschreven. Des te meer moet die school nagaan of er aan de onderwijspraktijk kan worden gesleuteld.</p>
<p>Criteria voor een goed evaluatie-instrument</p>	
<p>12. <u>Wat meet het instrument?</u></p>	<p>De handleiding van de interdiocesane proeven geeft informatie over:</p> <p>☒ Waarop men zich baseerde voor het opstellen van het evaluatie-instrument en of het instrument m.a.w. representatief is voor de leerstof:</p> <p>De koepels vertrekken niet expliciet vanuit de eindtermen, maar vertrekken vanuit de eigen leerplannen. Dit betekent dat deze toetsen weliswaar uitspraak kunnen doen over bepaalde eindtermen, maar er wordt niet gegarandeerd dat alle eindtermen aan bod komen. De toetsen zijn valide om verschillende redenen. Er wordt immers op verschillende manieren nagegaan of de proef een representatieve afspiegeling is van het domein dat getoetst wordt (inhoudsvaliditeit). De focus van de proef verschilt ieder jaar waardoor er steeds een bepaald (deel)domein gericht getoetst kan worden door meerdere vragen. Om de vragen op te stellen wordt er gewerkt met een werkgroep van ervaren leerkrachten en pedagogisch begeleiders. De vragen worden continu afgetoetst aan de leerplandoelen.</p> <p>☐ In welke mate het instrument aansluit bij de doelstelling die men vooropstelde</p> <p>☐ Geen informatie over validiteit</p> <p>☒ Andere:</p> <p>De criteriumvaliditeit wordt bewaakt door de proef op voorhand in een aantal testscholen af te nemen. Men streeft naar een testpubliek van 300 leerlingen per vraag. Aan de hand van deze resultaten worden de vragen waar nodig nog gewijzigd. Ook kan de moeilijkheidsgraad van de vragen</p>

	<p>hierdoor al vrij nauwkeurig bepaald worden vooraleer de proef in heel Vlaanderen wordt afgenomen.</p>
<p>13. <u>Is het instrument betrouwbaar?</u></p>	<p>De handleiding van de interdiocesane proeven geeft informatie over:</p> <p>☒ Betrouwbaarheid van de toetsafname:</p> <p>De afnamecondities zijn beschreven in verschillende handleidingen. Ook het gebruik van compenserende maatregelen wordt in de mate van het mogelijke gestandaardiseerd. De afnamematerialen zijn voor alle scholen dezelfde, o.a. via bronnenfolder, cd ...)</p> <p>☐ De betrouwbaarheid</p> <p>☐ is eerder laag</p> <p>☐ is eerder middelmatig</p> <p>☐ is eerder voldoende hoog</p> <p>☒ Betrouwbaarheid van de scoring</p> <p>Er is een uitgebreide correctiesleutel voorzien. Bovendien wordt bij digitale afname van de toets ongeveer 90% van de vragen automatisch gecontroleerd door het computerprogramma waardoor de ruimte voor interpretaties heel beperkt wordt.</p> <p>☐ Geen informatie over betrouwbaarheid</p>
<p>14. <u>In de praktijk?</u></p>	<p>In het vierde leerjaar neemt bijna 2/3 van de Vlaamse katholieke basisscholen deel, in het zesde leerjaar 86%. In het zesde leerjaar worden 80% van de resultaten digitaal verwerkt. In het vierde leerjaar gebeurt de proef online en worden 100% van de resultaten digitaal verwerkt. Het aantal scholen dat een analyse maakt van de resultaten stijgt voortdurend.</p> <p>De pedagogische begeleiders van het katholiek onderwijs zetten in hun werking in op het gebruik van IDP binnen kwaliteitszorg, door schoolgebonden implementatieacties, publicaties, begeleidingstrajecten...</p> <p>Er worden ook gegevens verzameld over de impact van de Interdiocesane proeven. Deze gegevens worden verkregen door contacten met de pedagogische begeleiding, contacten met directies, door het opvolgen van trajecten en via wetenschappelijk onderzoek.</p>
<p>15. <u>Praktische haalbaarheid?</u></p>	<p>De verbetering wordt aangestuurd door een uitgebreide correctiesleutel. Bij de online deelnemers wordt ongeveer 90 % van de vragen automatisch gecontroleerd door de toetsomgeving en VVKBaO. Bij enkele 'open' vragen verbetert de leerkracht en stuurt de gegevens door.</p> <p>- Bij de papieren afname in het zesde leerjaar verbetert de leerkracht aan de hand van de correctiesleutel</p>

	<p>en stuurt de antwoorden online door naar VVKBaO.</p> <p>De scholen kunnen een uitgebreid klas- en schoolrapport opvragen met resultaten per onderdeel en vraag. Die resultaten worden vergeleken met het gemiddelde van Vlaanderen en met het gemiddelde van de referentiegroep.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Met kwalitatieve feedback probeert het VVKBaO het team nog specifiekere aanwijzingen te geven voor het bijsturen van de onderwijspraktijk. Na iedere interdiocesane proef verschijnen in het najaar op de website een aantal artikelen met de titel 'Commentaar en suggesties bij de proeven'. Hierin staan suggesties voor de aanpak van leerprocessen en leerinhouden die in de getoetste doelstellingen aan bod kwamen of suggesties om ervoor te zorgen dat de leerlingen in het vervolg, voor gelijkaardige leertaken, minder fouten maken. Die aanbevelingen gaan niet enkel over wat leerkrachten van het zesde leerjaar kunnen doen. Ze gaan terug naar het hele leertraject dat op het einde van de basisschool tot een bepaald resultaat leidt.
<p>16. <u>Kritische reflectie op algemene kwaliteit.</u></p>	<ul style="list-style-type: none"> - Bij het onderdeel over lezen kan de voorkennis van leerlingen een rol spelen. - Een pluspunt is dat dat toets kan ingezet worden in het kader van kwaliteitszorg aangezien deze toets informatie biedt op schoolniveau. - Anderzijds dient er voldoende beklemtoond te worden dat deze toets niet bedoeld is voor het evalueren van individuele leerlingen.